

Posudek bakalářské práce

Transformace dimenze

Jiřina Přerovská
Učitelství pro MŠ

Vzhledem k tomu, že autorka dlouhodobě pracuje v mateřské škole, zvolila vhodně téma, které jí umožnilo přistoupit k problému nejen teoreticky, ale provést i výzkumnou sondu na vzorku dětí ze své třídy. Především však výsledky práce může bezprostředně aplikovat ve vlastní každodenní činnosti a nabídnout získané zkušenosti i dalším učitelkám. Cíl práce je vzhledem k uvedenému záměru dobře formulován (Zjistit, do jaké míry jsou děti předškolního věku schopné řešit úkoly využívající transformaci z prostoru do roviny.).

Práce o rozsahu 60 stran textu je proporcionálně rozdělena na teoretickou část a praktickou experimentální část. Teoretická část práce je vzhledem k tématu a cíli práce logicky strukturována. Autorka se nejprve zaměřuje na charakteristiku dítěte předškolního věku, zejména na vývoj jeho poznávacích schopností. Výstižně je popsáno vnímání zrakové, sluchové i hmatové, pozornost je věnována především vnímání prostoru a času. Následují podkapitoly stručně popisující rozvoj představivosti, paměti, pozornosti a řeči. Navazuje část věnovaná vývoji myšlení dítěte včetně historického vývoje náhledů na tuto problematiku a porovnání jednotlivých teorií s důrazem na závěry J. Piageta. Podle mého názoru mohly být některé části tohoto textu (s. 19 – s. 22) více propojeny s tématem práce. Autorka dále uvádí základní poznatky o předmatematickém myšlení a cíle předmatematické výchovy v mateřské škole. Z dovedností, které by mělo zvládnout dítě před nástupem do základní školy, pak vybírá vzájemnou transformaci trojrozměrného prostoru a roviny jako jednu z dovedností nejobtížnějších, ale zároveň pro praktický život nejpotřebnějších. Možnosti vytváření a rozvíjení této dovednosti jsou konkrétně popsány s využitím námětů z odborné literatury.

Úroveň zpracování teoretické části odpovídá požadavkům na bakalářskou práci, autorka dobře pracuje s odbornou literaturou, označuje prameny a citace, jednotlivé části textu na sebe logicky navazují.

Další část práce je věnována experimentu, který autorka připravila a realizovala s deseti dětmi ve věku 5-6 let v mateřské škole, v níž pracuje. Experiment probíhal v přirozeném prostředí a za podmínek, které motivovaly děti a zabraňovaly stresu. Dobře je stanoven cíl experimentu a popsány jeho podmínky, použité metody i příprava realizace. V rámci experimentu děti individuálně plní 7 úkolů, jednotlivé aktivity jsou popsány včetně použitých pomůcek a kritérií hodnocení. Text je vhodně doplněn obrázky, takže čtenář získává dobrý přehled o povaze úkolů.

Vlastní popis průběhu experimentu je uveden charakteristikou mateřské školy, ve které byl realizován, a charakteristikou jednotlivých dětí. Ve vztahu k tématu práce nepovažují některé údaje v charakteristice mateřské školy za relevantní (popis pavilonů, areálu apod.), naopak charakteristiky dětí jsou výstižné a uvádějí informace související s tématem. Ve scénáři experimentu jsou detailně uvedeny otázky, které experimentátorka kladla dětem, způsob motivace i hodnocení práce. Následuje vyhodnocení každého úkolu. Autorka vždy nejprve uvádí tabulku s počtem chyb u jednotlivých dětí a splnění úkolu podle předem daných kritérií, potom slovně popisuje průběh činnosti, chyby dětí a stanovuje celkovou úspěšnost Tato část

práce svědčí o pedagogických zkušenostech autorky a o její schopnosti reflektovat svoji práci i práci dětí.

Závěry práce jsou jasně formulované ve vztahu k cíli. Autorka se vyvarovala zobecňování, protože pracovala jenom s malým vzorkem dětí. Dobře vztahuje výsledky ke své další pedagogické činnosti.

V práci se nevyskytují závažnější odborné ani metodické chyby. K následujícím připomínkám a otázkám by autorka měla zaujmout stanovisko při obhajobě své práce:

- s. 24 – Co znamená, že „... číslo označující poslední předmět v řadě označuje zároveň všechny předměty v řadě.“? Jaká je souvislost s matematickou teorií, jak probíhá činnost dětí?
- s. 42 – Neztěžovaly kostky v barevném provedení, které je vidět na fotografiích, plnění úkolu? Barevné členění každé kostky mohlo ovlivnit vnímání kostky jako celku.
- s. 43 – Co znamená „úspěšný úkol“?
- s. 53 – Úkol číslo 1 byl jediným, u kterého děti nepochopily zadání. Nebyly problémy dětí způsobeny formulací zadání („Zkus kostky postavit na sebe do jedné řady,...“), protože takové zadání může mít různý výklad? Úkol byl odlišný také tím, že nešlo jen o provedení činnosti, ale i o slovní vyjádření změny. Jsou děti tohoto věku schopné popsat změnu? Jak by příště autorka úkol zadala?
- s. 56 – O čem svědčí častá záměna stínu banánu za stín rohlíku?

Práce je psána čtivou formou, text je přehledně členěný a srozumitelný. Velmi pěkná je grafická podoba práce, text je funkčně doplněn obrázky a fotografiemi. Celková stylistická úroveň práce je dobrá, ale autorce uniklo několik překlepů a jazykových chyb (např. s. 21 – ... chápe jí(ji) jako..., s. 23 – ve věku mezi 5 – 6 rokem (5. - 6.), (Děti) ... dokáže předvídat, s. 24 – (děti) ... spojuje(i) číslo ..., s. 28 – Dítě, ...aby mohl(o)..., s. 30 – Při této činnosti (si) uvědomují..., s. 31 – ... ve skupině, nejlépe po 6₂ dětech..., s. 35 – ... jeho na(d)cházející aktivity..., s. 45 – seznamování s ... okolí(m), s. 46 – jí(ji) bude navržen..., s. 48 – zkoušel jí(ji)... dávat hádanky, s. 53 – Filip, Daniel a Lída ... postavili, nedokázaly však ..., s. 57 – používaly (k) manipulaci s kostkami obě ruce., s. 59 – Podle kritérií, které(á) jsou uvedeny(a)...).

Předložená práce svým rozsahem i obsahem splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Autorka prokázala, že umí pracovat s odbornou literaturou a uplatňovat tvořivě teoretické poznatky v praxi. Doporučuji práci uznat jako bakalářskou a navrhuji klasifikaci **v ý b o r n ě**.

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.
oponent

V Plzni dne 17. května 2019